

VALCER ZMIJA

ANA BRNARDIĆ

SADRŽAJ

HOTEL S GLAZBENICIMA	1
Kuc kuc	2
Kuća s devet Julija koje se spremaju na počinak	3
Hotel s glazbenicima (I.)	4
Hotel s glazbenicima (II.)	5
Svjetlost-lutalica	6
Dno mora	7
Knjiga pisana sitnim rukopisom	8
Bijeg bjelokosnog ljubavnika	9
Fantom	10
Valcer zmija	11
Violina	12
Zimski san	13
DUĆAN S MAGIČNIM PRAŠCIMA	14
Napisano kopitom	15
Niske strasti	16
Uglate suze radosnice	17
Pavana za mrtvu ribu	18

Prva ljubav	19
Moj dvorac u kori drveta	20
Hrapava noć	21
Mačka	22
Znamen svete Agneze	23
Siesta u gradu od kamena	24
Bademova ljuska za suze	25
Sanjar	26
Ružna	27
Kostur spavača	28
POGANSKA KRALJICA	29
Višnji Bog na nebi	30
Iver-djevojka	31
Pjesma junaku koji spava pod badenom	32
Kutija od ebanovine	33
Macondo	34
Mishima ratnik	35
Negdje je krunjen kralj	36
O starome drakuli Rolandu B.	37
Podstanar	38

U kući se skupljaju zimski	39
Prezime papar	40
Noć u loncu graha	41
Razgovor djevojaka	42
Zaručnici	43
Izlazak iz bijele kuće	44
O autorici	45
Impresum	46

HOTEL S GLAZBENICIMA

KUC KUC

Nema riječi za sreću kad sam sama u kući. Ta sreća je neizmjerena. Mrzim uljeze, smiješna tijela, duge jezike. Kad se ljudi obuku u bijelo. Ispod sljepila morskog praha, sivog oljuštenog bisera, moguće su iznenadne vile, vještice. Kad zure kroz prozor u nebo koje poprima tamnije jezike i počne kiša ili nesanica.

Slušam puku tamnonoćnu glazbu. Male dvooke djevojke koje bacaju prste u zrak. Julijinu puku melodiju. Nježnu kao milovanje mačke. Tankoćutnu. Sklizava joj ogrtač, pa joj po tijelu pada prašina s neba i planeta. Kad bi to Julija znala! Ne zanima ju. Njezin je jezik sklupčan i zavjetovan.

KUĆA S DEVET JULIJA KOJE SE SPREMAJU NA POČINAK

Devet je prozora na pročelju morske kuće.

Nikako da poživim ovdje – bih li tada umrla? Da. S limunom u ustima.

Mrzi li me? Hoće me ugristi. Nešto mi trga i uzima, polako.

Do koga ti je stalo, izaberi jednoga.

Pa znam. Znaš i ti. Imaš drukčiji glas.

Da, bio sam na jugu, puno kokosovih potiljaka. Ljepotice. Životi starih školjaka.

Evo, već je ponoć. U snu prilaze strašni razmaženi sinovi.

Kad bih to mogla biti! Ali njihova životna odgovornost! A što žene? Kako cvatu? Što odabirem? Zašto kolebljiv sat pun noćnih lepurica? Noć kao...

I glazba, hrpa glazbe. Sve se pomiješalo. Ona više ne silazi, ne hlapi, ne uzvraća jezikom.

Ona se pomiješala s ostalim zmijama. Velika svetica. Bez brade i zlatne jabuke. Hoda po zemlji u teškim klompama. Moja druga hiromantijska ljubav. Samo znak na kruhu. Pa ću zaspati u sjeni oraha. Doba velikih rastavljenih vila. Silne pričine u velikoj šalici mlijeka.

Volim te zelena kožo. Prostor bijelih. Sutra si zadajem plan: sići u bunar s lepuricama i čučati dok ne naraste orah.

HOTEL S GLAZBENICIMA (I.)

Živim u hotelu s pedeset mrtvih klavira
Siromašni studenti nastoje im udahnuti život,
ali se šuplja tijela klavira, boje riječne smrti,
sudaraju u zraku hodnika
očajnički dozivajući kakvog spasitelja
koji bi ih oslobodio polusmrti šupljih akorda;
da im zarije kolac od ebanovine
u široka leđa,
Studenti kao djevojke sa smrznutim stopalima

HOTEL S GLAZBENICIMA (II)

Studenti prokislih leđa

Njeguju biljke u zakihalim hodnicima

I mrve ih u šalicama za doručak Mozartu pridignutom iz klavirskog lijesa

Iza leđa hotela

Noću u zemlju skrivaju mokre bisere

Ili gruševine sunca što im je danju padalo u sobu na pramac klavira.

SVJETLOST-LUTALICA

Ima toliko stvari o kojima treba pričati.
Dodirnuti kupolu glavom. Spaliti kosu i
od tada hodati poput vješca ulicama
samoće i mrvica mjeseca.

Ukopan u strah gurnuti glavu u tunel
pun nečeg otajnog. Glas stranca-pjevača.

DNO MORA

Sad sam u srcu svoje želje. Treba htjeti najviše. Nemam više nečega što je nepovratno nestalo. Postala sam obična, poput crvenog u lubenici. Veliki morski sustav. Kao čahure polegle po dnu mora koje su ispod traženja plodova i školjaka. Jedan je pjesnik pisao o svemu tome. Profesor na sveučilištu pričao je o dnu barke koje je nevidljivo: ono koje stalno gleda u dubinu mora ili nadgleda tirkizno kamenje u luci.

Sloboda: ako se osjeti njezino nedostajanje treba nježno pomaknuti prstima: zrak je prostrujao, nešto se promijenilo na površini čahure dagnje. Nešto bitno: uvijek tu, u brazgotini sa strane. Uvijek. Nekada kad puše vjetar, ili kad čuješ silazak prozirnih stopala...

KNJIGA PISANA SITNIM RUKOPISOM

H. P. je naturalni pjesnik. Priča mi o vampirskom dvorcu. U izvrnutim džepovima slike mu rastu kao sitno voće. Treba reći da žensko poput mene, u koži vuka i ovce, ništa kožom ne sluti prema tom momku, ali (što mi se to dogodilo tako ubrzano kao francuski vlak-zmija?) Toliko možemo blisko razgovarati. Neka dojmovi ostanu – oni su zlato suho kao dnevno kamenje. Kad bismo tako čitali i tumačili! Ali, sutra kad zvijezde pospem s malo prašine...

BIJEG BJELOKOSNOG LJUBAVNIKA

Sjedeći u plavom salonu ville „Anabel“, ponovno sam proživljavao dileme iz prošlosti...

Villa „Anabel“, Ivan L.

I. i dalje manipulira mnome tako što se koristi mojom nevinošću ovdje. Kao hodajući anđeo zakriljujem njegovo popljuvano tijelo. Slijedim ga po ulicama. Upuhujem mu u grlo dah dobra glasa da može preživjeti od kamenovanja. Puno pregrmjeti. Golemu orahu nalik oblak. A ja ne letim već mjesecima, nego nosim u obje nogavice nešto olova i mramora kao stari prepoznati građanin. Tu stvari kržljaju zbog soli. I glave se osole i prestaju živjeti kao kopneni zdravi razumi. Ovdje palme upadaju u dnevne boravke kad im se hoće. Bez obzira na hrkanje domaćice. Unose se orasima u lice i trbušno disanje i zatim ulaze u mačkove šlake za predenje.

FANTOM

O Njemu, dok se ne govori, pronalaze se slučajni tragovi. Poput mene, za koju nitko ne zna gdje živi, ljudi se presvlače u titrave četveronožne životinje koje noću opipavaju trave. Uspije ga se zazvati: on odgovara glasom nimalo bezopasne životinje. Ili došeće u tijelu debele crnkinje čiji jezik ne razumijem. A tad je već vrijeme za spavanje, pa se gase lampe i tiho pospremaju šalice. Ne, o Njemu nismo ništa doznali. Spavamo kao naslagani suharci. Ali, nije li on taj koji ne želi otkrivati dio po dio mene – koji želi da mu moje lice ostaje zauvijek tajno i zabranjeno? Nije li on odbio šalicu čaja kad sam ga već gotovo poduhvatila za ruku, a on plahijega pogleda od srndaća, prstom mi nacrtao mali lakunoc? U zraku je ostao dah nečega, krilce i latica nekog godišnjeg doba koje je živjelo u njemu. A poslije smo, kao dva različita stabla ili jezera, spavali u svojim različitim drvenim školjkama, u čamcima koji su zaplovili. No, to je bilo davno. Viđali smo se poslije, rukovali, nikada poljubili, doručkovali, popili vina.

VALCER ZMIJA

Strast poput stabla, obrnuto od kiše.

Što je neprestan život?

Muzika.

Život nisu dosadna slova i umišljen nos koji ih piše. Život život život život: strast koju zlost zaustavlja, a kad bi se izostavila ograda od drveta, ona bi šibala poput vjetra. Tajanstvene zelene haljine. Šššš. Oblak poput igračice. Schubert i Šostakovič.

Rast. Iz zemlje u nebo. Strast je zaustavljena u snopu zmija koje muzika rasplesuje u nebo, Bog im skida vjetrom košulje. Zmije se migolje. Plešu na malo vatre. Rožići im rastu, košulje se raspadaju. Silaze rastavljene noge i još dvije zmije pužu, pa se i one okrilate: nastave ples u daleku oluju.

VIOLINA

1.

pastuh, bista, kremen, visina, visoka biblioteka v nebesih
Dolje komešava šuma, simpatične zmije, trave i bose noge.

2.

List u kojem se živi ima toplu zelenkastu peć
koja kroz jednu žilu suklja suhi dimski trag.
Popet ću se ljestvama do ionosfere gdje je
Mir-Nemir, za stolom, veliko suho lice
stare vještice, čajnik koji nemoj dirati, prevruć je.

3.

Bobica: crvena i ljubičasta.
Crvenih je puno više i one su gorke,
a ljubičaste su slatke i tople.

4.

Muški glasovi koji se kreću po tonovima korala, po štakama ne još zapadne harmonije,
opisali su silazak u noćnu burad. Miran i tih kao strah od zazibane površine glas muža
melodijom nuka tišinu da kao mudrac pokaže gdje je Božić skrio žutu jabuku. Onda, u dubini
niše u crnim ciglama pucne iskra. I to je sve. Gdje je (njegovo) božanstvo?

ZIMSKI SAN

Kada je dan siv kao jesen ili kao dno prastare zdjele, naiđe noć-zeleni biser.

Starac mi u selu pruži ogledalce za par novčića. U torbi nosi vraga. Željezni okvir ogledala propleten surom nerazumljivom molitvom s brda. Zrcalo se razbija, ostaje planina koja se uvila u orahe i zleguke oči hitrih starica-biljarica. Sad mi nude rječnik babajaginih riječi.

Slične su formulicama, ali trenutne i hitre kao metak. Rečenice od crnog paperja koje se raspiruju po nebu pri večeri. Skorojevičke. Nema druge, pođi spavati. Božić je tu posvud da te uspava baldahinom iznad umornog tijela. Orah, da te utopli. Zatim sve guta noć, polako, poslije stote ovce.

DUĆAN S MAGIČNIM PRAŠCIMA

NAPISANO KOPITOM

Duh je bio vitez-putnik koji je ljubio ruku i kruh bake u svratištu,
prenoćio,
ujutro s kopljem odjahao.

Duh-vitez koji se jednom ipak zadržao kao noćnik vinopija, ženskar,
posivio je i posmeđio kao da to može – a čini se da može (ah ta plijesan)
i umro, crko, istrunuo.

NISKE STRASTI

Dovoljno je pogledati kroz prozor: biljke, prašnjavi ljudi, trbusi oblaka, da shvatim koliko je svijet ružan. Možda je još ružniji, ali mi to tek predstoji saznati. Negdje ispod korice četvrtka zjape mrtve ljubavi, ugušene strasti ružnih, debelih žena, omlitavjeli jezici straćara, i tako dalje. Nema boga da im ispere bljutava lica. Trunu zubi i mrvice tih beskrajno nesretnih ljudi truse se pod četvrtkovu pregaču. Lomim jezik. Uzimam nož za rezanje mesa. Otrgnem jedan pa drugi prst. Uđem spokojan i ispunjen dobrim duhom u tunel – netom prije vlaka. Buljim u močvaru s mosta, močvara je golemo oko vještice ili užegla krezuba usta Morgane. Ljepota vene. Laž koja me štiti od mrzovoljne rijeke rugoba fin je topao čaj.

UGLATE SUZE RADOSNICE

Oni su otišli, ja sjedim s vama u tamnosmeđoj sobi. Glava mi je stari dvorac u kojem zapijévaju pauci i kiselice. Vjerujem u mudrost mahovine, nek ostalo nosi vjetar.

U samom dnu sobe gdje su umrle paučice u porođajnim mukama i gdje još (sve tiše, pijući lipov čaj) dišu zidari, kùpe se bake i bijeli unuci. Moje mlado bilje ne zna ni govoriti ni misliti o ovoj sobi – tko je to? Zar mi tamno uho stola govori: ubojico, ubojico? Zar mi vi, moji slušači prekriveni maljama mraka, kažete isto? Dobro, onda vas puštam u mir. Daleko ćete dogurati.

PAVANA ZA MRTVU RIBU

Vratimo se: što je golo tijelo? Voštanica. A ako ćeš poduzeti svesvjetovne mjere da mu klekneš pred nožne palce? To je poput harakirija. Odeš u šumu, izuvena i gladna. Tad već nijemo pričaš s neživima – oni ne znaju ljudski govor kao ni golubovi u Zagrebu, Veneciji itd. Šuma, nebo, sve se stisnulo u tvoj puž u uhu i lagano pucketa. To preraste u pucanje površina i iz te makabrije (na prvi pogled, dušo!) ispadne prvo dlačica svjetla, zatim lopta otkotrljana, zatim sve, iz bjeloočnice mora, izlije se žutozlatomjesečavokrljuštsrebroiglastoprozirno i sedefasti trnovi bol koja raste raste tijelo puca od bijelih ugriza grobnice se na nogama otvaraju oh ona hoda poput lude zaratustre svima se klanja viteškoblago i ode iza hrastova, praćena blještavom pjesmom žira (solo, tenor) i lisica (zbor lisica, unisono).

PRVA LJUBAV

Prvi put imao je staklenku pod sobom, na plahti. Prevrtao ju je, tražio kakav istureni komadić, njuškao oko poklopca hermetički zatvorena. Iznerviran, potražio je Fantomku, i zamolio je da umjesto Staklenke s njim vodi ljubav. Drugi put kad je otvorio vrata staklenki: ovaj put će bolje, pomisli. Na razvučenoj plahti mirisa najsnažnijih pupoljaka valjuskao je nogama i rukama to biserno tjelešce. Dječak koji se predstavljao ženskim imenom najednom mu uzvрати određenom mjerom: skine nešto poput svlaka (tako mu se učinilo) i zareži glasom barbaroge. Vidi li dobro? Dječak je proključao u ženku koja se, čas čekinjama i parošcima, čas okrutno našiljenim pandžama od straha, zarivala u njegovo prestravljeno tijelo.

MOJ DVORAC U KORI DRVETA

Egoizam ukućenosti: kad si u sobama svoje kuće nosiš kraljsku krunu i nagoni mjehurasto izbijaju. Kuća čuva. Sjedneš za knjigom, a iz nje (umjesto da se TI taložiš u slova) iskakuju mravi i napreduju tvojim trupom. Da sam barem knjižnica!

U kući ne možeš izbjeći sebičnosti. Sve je pokoženo tvojom dermom. Zima vani pripušta malo cakline, bjeline i negativne glazbe kroz staklo u toplu dlakavu sobu. Čaj se puši.

Kralježnica je u kutiju pospremljena. Knjiga prede, a lijeni čuvar-anđeo gosti se kokos-kockama.

Što hoće onda bijesni ljudi grada, ulica i atrija? Licima raširenim u bjesove mole malo ljubavi, u šaku umrvljen poljubac, tajni znak. A nekolicina ih je skupila lice u suhu smokvu, takvi moraju prvo proći tečaj za odvikavanje.

HRAPAVA NOĆ

Duhovi živih ljudi koji su se iznutra raspali ulaze mi u sobu i čekaju. (Iza leđa mi stoji čovjekov dlan u obliku krige i tapše mi rame. Drugi, iglast, tika me prstom po glavi, itd.) Tihi su. Razmještaju se strpljivo po sobi, sjedaju i gledaju me. Koža mi se presvukla u lišće drveta i strepnju ježa, ne zna se ništa. Kosa mi je narasla i posijedjela. U laganoj usni plače mi komadić čovjeka. Zatim, kad usahne zemlja i svemir se pogasi i stisne, duhovi otvore svoja lažna usta i počnu moliti.

MAČKA

Papirnata šutnja mačke. Dlaka oplela kožu
i ne da joj da se vrati. Šutnja koja prestiže
intimu šušura i zatravi prostor crnilom sipe.
Ljutika: jezik mačke u praznoj zdjeli.

ZNAMEN SVETE AGNEZE

Koja napast! Živim u sobi, a pokraj mene u pasobi živi duhić mojeg rođaka. Što mi to treba. Moji su govori kuhani u juhi, moje cipele poslušne, moj trbuh, moje školjke. A taj nestrpljivi komarac koji živi u sobi-nastavku, kad je došao? Kako sam to bila slijepa kad je unio svoju glavu u mirise koji prhaju iz lonca.

SIESTA U GRADU OD KAMENA

To nešto od čega jedva mogu disati su žene u crnome koje slijepo uđu u trbuh. Unutra je crn mrak, pa pale kojekakve lampice. Lice sivo kao pokojna koža, a haljine šušte i mirišu po deterdžentu. Sjednu za stolic i jedna kuha kavu na kupalu. Ostale žmire. EEEj, tamo! Najcrnje od svega, dragi moj dopisniče, jest što neće govoriti. I kad bih bar jednoj zavirila u lice kojem se bliži zavnut prst, preko njega kao slučajno pada plašt rupca. EEEj, tamo dolje.

BADEMOVA LJUSKA ZA SUZE

Ja sam unutra. Zgrada koja se raspada. Iznutra se odgađa plavom bojom tamnilo. A što se može! Nema Višnjega da ga upitam ili da ga stisnem oko vrata. Ne postoji poljubac. Ustvari, unutra je tamnozeleno i ne miče se. O tuđ govor upire se slabahnim zidom. Zid raste poput mladog zuba i zaštićuje. Plava boja sadrži mater i nosi sjeme močvarnog šaša i posvuda je glupa.

SANJAR

Događa se to u tamama grada. Promatram je ležeći na krevetu. Ona je negdje iznad, u šiljku tavana gdje je Zeleni Pauk. Između dva gruba svijeta, izmiče se mojem pogledu, a ja je želim opaziti cijelu, od cipela do kose. Ne ide, jer opet tonem u nepoznat san koji se odvija u dubokom jezeru s neprivlačnim ribama. Otiskujem se, jedva, svom silom svijesti, hvatam udicu koja će me vratiti površini i dovesti me k biću koje želim imati. Otvara se kovčeg sa strane – povješani šišmiši, ne, to je snop crne kose koja je rastrta unutra. Želim je imati cijelu! Ali kovčeg nestaje prije nego moja kamera slabih baterija dohvati total. Mjehur se rastvara pred mojim očima, neka riba prolila je crnilo koje me vraća početku. Opet ka užasnom dnu na kojem počiva drugi grad opskurnog imena po čijim bih ulicama trebala šetati. Trebala bih moći u štikle uvući peraju. Treba bježati, jer me gone. Tamama se prevlače ulice koje se suzuju sve do mog nosa. Lampu sam ispustila u trenu kad je njeno lice trebalo osvijetliti. Da smo se susrele, san bi završio na iglama sreće. U stvarnost bi se zavukle te igle. Ali dok sam tako razrivala novi gusto-crni san, počelo je već buđenje kao minimalno svjetlo u mulju. Počeo se rastvarati sitan kukurijek. Naslonio se glavicom na moje čelo. Otvorila sam oči.

RUŽNA

Jutros sam ružna.

Kosti su se sakrile pod žensku oblinu. Poput krave sam. Ali ne nedužna – siva sam od potihog ruganja. Riječi koje se odlamaju od sitnica (predajem im previše pažnje) ponovno se kupe na hrpu organskih neprijatelja. Na radiju čujem svoje ime na popisu za strijeljanje, i smjesta odahnem – neću morati posezati za nožem, gledati svoju plijesnastu krv. Drago mi je, kravo. Tvoju tužnu buku za mjesecom prodat ću lokalnim novinama, ako što mogu s tim. Ostavština je za spaliti, sve same gluposti neštetne za zrak. Prijatelj je otišao svojim svemirskim brodom, otpratila sam ga iglastim poljupcem. Roditeljima raste sijeda brada i slatko od ruža na jezicima. Sestra se subotom svlači u zmiju i spava pod krevetom. Jel dosta? Smijem li sada otići? Hajde, doviđenja.

KOSTUR SPAVAČA

Htjela bih Sve kao u snu:
potpun stan sa sobama
u dvorcu – nalik jedna
drugoj kao nokti. U svakoj
zaspali vampiri otvorenih
ustiju. Na prstima moram
hodati – ali nezadovoljna
sam: zgrada ima obilje soba.
Puno spavača otvorenih ustiju.

POGANSKA KRALJICA

VIŠNJI BOG NA NEBI

Bog, Bog, Bog. I ne otvaraju se vrata Tvoga Veličanstva. Spakiran u Knjigu s Crnim korama, suh i zajedljiv, ne omagljuj mi kožu. Evo ti, ne treba mi. Bog; B, o, g, bi li me ogrnuo? Ganuo me? Koja se Moć usudila tako naprasno provaliti u Bedeme?, pretvara te u Noć kao rak. K meni, meni dođi na običan čaj. U kući se izuvamo, skidamo suvišan veš, pripitomljujemo rječnik i napokon, volimo se. Dođi k meni.

IVER-DJEVOJKA

mirišu bijelo leđa ribe

Ona ima plavu kožu na tijelu
Kosa od svakakvog ugljena
Na prstima nokat zelen od mrtvaca
Ali svijetao, da se razumijemo
Je li joj mater jegulja? Jer toliko rijeke
u tijelu; a da nije iz Gorskog kotara?
Puno smo govorili. Uspijevaju joj čarolije:
Prst joj se otrgne od tijela i zakotrlja u rub naših pogleda
Uzme sreću, prelomi je i podijeli nam ju skuhanu u šalicama
...i tako je večer počela pucketati

PJESMA JUNAKU KOJI SPAVA POD BADEMOM

Kišnost voli ušuljati se. Ona je mudra i mudra kao da se takvom rodila, pa je moćnija od svakoga. Junak prestaje biti junak, spremi koplje koje raste u visinu, i na vrhu je planine, da zavora. Junače, iz pleća su ti izmigoljila djeca i mravi koji žive u gradu sada i zauvijek. Nećeš me ni spomenuti više, ima puno kapljica koje su važnije, koje nose dobre vijesti, u moru vijestica.

KUTIJA OD EBANOVINE

Kako bi bilo dobro okrenuti natrag kazaljke neumoljive ure, zaći u svijet kutije od ebanovine...

Kutija od ebanovine, B. Belan

Dakle, o prostorijama u koje ulazim da obraz naslonim na njihove kišne zidove i bijele strugotine i vapnene otiske duhova: soba nije soba nego vlaga – možda je nalik raspoloženju paprati. Šuma nije šuma nego hladne noge koje cupkaju u mjestu. Jedva se vide bijela stopala između zidova kojima se šumin jezik ograđuje od ljudskog. Napokon, grad nije grad nego mrtva sova koja susjede s krova promatra.

MACONDO

Veoma časna republika znanja. Ušli smo trkom s dos banderas, pa su pomislili da smo patuljci u većini stvari; mi smo cvokotali u vunenoj piramidi, a sad smo unutra, ovo je zima, a zima skriva bijelo lice putra. Kako hladno! Pozivam te, dakle, u koštanu kuću, krave, konji, muhe gozbuju i skladaju za gozbu, budi me, gostu, otvori mi usta.

MISHIMA RATNIK

Moj prijatelj astronaut živi u selu i jede gljive. Živi mu se i razumije mu se lišće. Moj prijatelj Mishima oblači tijelo ratnika. Ipak, šljiva riječi raste mu do pazuha. Ne mogu ga više napustiti. Raste od petka do pepelnice i naraste u šećernu kocku eseja. Moji se dlanovi šire preko njega, a jezik sitno pucketa dijelove tijela. Između nas zrak svjetske šume. U smislu geografije – na tom putu lutaju stotice ratova.

NEGDJE JE KRUNJEN KRALJ

Negdje je krunjen kralj.

Narod mu pjeva narodnu pjesmu: mirišu bijelo leđa ribe.

Sluškinje, pustopašne ljubavnice.

U koritu oraha uspavljujem mu petero sinova.

Ja sam majka. Sinovi su posuti riđim pahuljama.

Trbuh mi opet raste punjen kišama i trulim jabukama.

Kralj oblijeće odaje.

Čekam pticu koja u ponoć slijeće na krov.

Na kopno tvog oka slijeće prvi čovjek u svemiru. Nosi ti dar. Šalicu mlijeka.

Vrijeme je da zaspeš, majko.

O STAROME DRAKULI ROLANDU B.

Oprao se i ubrao cvjetić gladiole iz vrtića.

Ide li dragoj?

Zvonce.

Dobar dan, izvolite?

Došao sam u posjete. Je li g. drakula kući?

Jest, mladiću, čeka vas, baš se oprao i namirisao. Kuha čaj od bazge, metulja i kralja.

Izvolite sjesti.

I zavali se u grimizne jastučiće.

Roland dolazi u rukavicama. Svoje ljubavnike tetoši ko suptropske biljke. Nakratko zastane, pogleda mladića vješto, drakonski, i pucne crvenkastim usnicama.

Moj dječāče.

Mladić je, blijed ko zid, pružio ruku za šalicom vrućeg kralja i bazge. Zapalio cigaru iz ponuđene mu kutije od ebanovine.

Roland kažiprstom otjera sobaricu te se zavali u naslonjač dodirnuvši bedrom mladićevo.

Netko u sjeni sobe zaklopi knjigu i iziđe.

PODSTANAR

Neko vrijeme sam hodila
umirivala uznemirene ptice
umivala jabuke i survivala se s litica
i plašila automobile.
Nitko za me nije znao. I litica se pravila
da spava.
Ipak, jednog dana, došli su po mene.
Hapsimo! viknuli su i raširili mrežu.
Imali su rasklopiv osmijeh i mali radioaparati
iz kojeg su pjevali kraljevi u tamnici.

U KUĆI SE SKUPLJAJU ZIMSKI

Ali čim se pojave zelene pruge, na očima zastaju kazaljke,
pojave se ptice-djevojke.

Tako se skupe te nalikuju pitomim šarama zmije.

Love neznatne muhice prajezicima. O, kad bi te djevojke
znale govoriti, barem pjevati neku pjesmicu
iz obližnjeg bara!

Zaveli su ih mrvicama kruha, kapima iz voća,

A da su ga pustile: jedini glasić poput pucnule slučajnosti,
Sve bi svršilo, pošli bismo kućama.

O, da nam je Marija htjela pisnuti o tome,
svi bismo se prenuli iz mjesta.

Bilo bi dovoljno kihnuti: hej!

Ali braća s crvenim kapama i cipelama koje mrve snijeg
nisu stigla
rasteple se mrve.

Ove djevojke – nisam s njima – ne govore
ptičje stvari, nego povjerljive dokumente. Ondje, u kuhinji,
neka ljepota u makovu zrnu.

Jesam li odtugovala? O, nježnosti, kako si otrovna poljupca.
O, brdo bijelih ruku, kako si
prhko i prašnjasto! Trubo,
s tobom ću popričati.

PREZIME PAPER

Čula sam prezime paper. I reklo bi se da ono u sebi ima neke elemente bajke. Ima istinu o medvjedu i zlatokosi i o šumi kao šetalištu za medvjedu okrepu. To je okrugla i sipka vizura kojom se bajka pretvara u niz razbijenih dijelova koje uzmeš jedan po jedan između stisnutog dvoprsta i kroz okno papera u prezimenu zaljepljuješ. Samo se disanje čuje kao posve slobodno nešto, što se i majci bajci otrgne i diše u slobodu.

NOĆ U LONCU GRAHA

Kao da vlastitim rukama podižem noć sa zemlje.

I ona teška nazad pljasne u lonac graha, pritom umre djevojka.

Smrt je zagorjela u dnu: kost, lupina, haljine.

RAZGOVOR DJEVOJAKA

Kako ih možeš ostaviti da se suše na vjetru!

Mora uzavreti zrak, ući

u zračnu trubu i

odsvirati podne.

Ali, one su već osušile jug na jeziku.

Recimo da doje: dojke su im

prašnjave ali

lijepe.

Sutradan već imaju po tri slijepe subote, čavle
zabijene u kožu

ali ne krvare,

jer pijenjem mlijeka iz šumske životinje

nestaje im tijelo.

Oh koliko mijena,

prepun mi je jastuk mjeseca! Tišine

dosta! Da je više zujanja,

tijela, pazuha, razumijevanja... odlaze

svatovi, ubrana cvijeća, zaustavljenih

satova

ZARUČNICI

U četiri sata stigli su prinčevi – tako ću ih zvati. Obojica su daleko, daleko životom svojega duha od mene. Nastojim im se približiti koliko mogu. Izgledaju poput zaručnika.

Jedan ima duh sličan mojem, primjećujem. Drugi se nadovezuje na prvog nekom neobičnom sponom, zapravo ljubavničkom – a skrivenom u svojoj sramežljivosti. Vrlo su mladi i plahi. U mom pogledu traže iskru simpatije, sviđa im se red stvari u sobi kojima je odano poštovanje i priznata plemenitost. Melankolični princ ustaje da skuha crni čaj.

U sobi kruži nevidljiva posluga.

Mladić koji ovdje stoluje zove se Bijeli Car. Poput drevnih vladara, on odlučuje pobijediti, i niti jednoj ptici u vrtu pružiti imalo naslade. Pretvara se u golemog promatrača – čini se kao da lebdi nad stropom – to me smeta ali mi i godi.

Prinčevi, posve obuzeti zasebnim viđenjem stvari, i samozadovoljni zbog svoje ljepote, ništa ne primjećuju.

I jer on to naređuje, otvara se bunar želja oko kojega se skupljamo, ne znajući ništa jedni o drugima. Dva princa, Bijeli Car i ja, skutrena u ljusku.

Primiče mi se jedan od zaručnika. Pokreti su mu još raspršeni i neozbiljni. Prsti poput gladnih paukova zahvaćaju uho šalice. Nevidljiv plašt pada mu preko leđa. Ne sviđa mi se njegova druga narav koja mu zbog straha od oca priječi da se umiri, da sjedne na tron, i da se zaljubi u ženu.

A odakle ta ljubav koja nam svima raste iz leđa kao endem? Uvjerena sam da su bila krila na trenutak. I Bijeli Car najednom pušta da mu smijeh nekontrolirano suklja iz grla.

IZLAZAK IZ BIJELE KUĆE

Svijet se nastavlja tako da se stvari kaleme jedne na druge. Staro porušeno pristanište bolesnog betonskog mesa na sebe privlači tihe bijele leptirice koje iscjeljuju to biće dodirima svojih eterskih stopala. Svijet se pokreće, izlazi iz tijela da bi dodirnuo nekog drugog. Leptiri bijelim cvjetovima ljube nepodnošljivu bol betonskog čovjeka kojega su svi živi ljudi napustili. More je ipak drukčiji napitak. Golemim dojnama hrani podzemne stvorove koji pak nastavljaju svijet prašinom svojih nevidljivih stopala. Ptice kruže iznad ukletog zaljeva. Njihov svijet u slanoj prozirnoj kugli kotrlja se po nebu i raspršuje o kristale (koje ne vidimo golim okom) – ptice su u odnosu s gornjim morima i obalama, one ne vide razoreno pristanište i ne poznaju jezik leptira. One umiru na kopnima različitih zvijezda o koje pljuska more (nevidljivo golim okom). Ali još im moram pronaći svrhu.

Ana Brnardić

Rođena 1980. u Zagrebu. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu završila studij komparativne književnosti i hrvatskog jezika i književnosti, a na Muzičkoj akademiji studij violine. Objavila je knjige pjesama *Pisaljka nekog mudraca* (1998), *Valcer zmija* (2005), *Postanak ptica* (2009) i *Uzbrdo* (2015). U Rumunjskoj je objavljen izbor iz prve tri zbirke pod naslovom *Hotel cu muzicieni* (prev. Dumitru M. Ion, Bukurešt, 2009), a u Švedskoj je izašao prijevod knjige *Postanak ptica*, odnosno *Fåglarnas tillblivelse* (prev. Đorđe Žarković, Råmus förlag, Malmö, 2016). Za prvu je knjigu nagrađena Goranom za mlade pjesnike (1998), Nagradom Grada Siska (1998) i Nagradom Slavić Društva hrvatskih književnika za pjesnički prvijenac (1999), a za drugu Kvirinovom nagradom za mlade pjesnike (2005). Pjesme su joj prevedene na engleski, njemački, danski, švedski, francuski, španjolski, katalonski, galješki, talijanski, rumunjski, poljski, ukrajinski, bugarski, albanski i mađarski i objavljene u stranim časopisima i antologijama. Članica je europske pjesničke platforme [Versopolis](#). Osim poezije, objavljuje i kritičke tekstove. S Adrianom Oproiuom prevodi modernu i suvremenu rumunjsku prozu i poeziju.

Biblioteka Online

knjiga 145

Ana Brnardić

VALCER ZMIJA

© 2018 Ana Brnardić

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2018

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Goran Čolakhodžić

Fotografija

© MariaFrancesca / Fotolia.com

ISBN 978-953-345-561-7 (HTML)

ISBN 978-953-345-562-4 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-563-1 (PDF)

ISBN 978-953-345-564-8 (MOBI)

Prvo izdanje

Matica hrvatska Sisak, Sisak, 2005.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture
Republike Hrvatske.**

**Projekt Besplatne elektroničke knjige [BEK]
financijski podržava Zaklada “Kultura nova”.**